

LÉKÁRKA ORL PŘÍBRAMSKÉ NEMOCNICE ANDREA HUDCOVÁ V ROZHOVORU VYSVĚTLUJE:

Časté rýmy, otevřená pusa: to může mít na svědomí zvětšená mandle

Lékař radi

DAGMAR ČERŇANSKÁ

Příbram – Musí nosní mandle pokaždé ven, když se opakují infekce horních cest dýchacích? Na to a další otázky odpovídá specialista ORL příbramské nemocnice MUDr. Andrea Hudcová.

Co je to nosní mandle a jakou má v našem těle funkci?
Nosní mandle, správně nosohltanová mandle, je tvořena lymfatickou tkání, která je součástí Waldeyerova lymfatického okruhu a vyrůstá z klenby nosohltanu. V našem těle má hlavně funkci imunologickou, působí jako filtr, jako první kontakt se škodlivými protilátkami (antigeny) virů a bakterií a funkci ochrannou, čili je to mechanická obrana částí horních cest dýchacích. Při opakovaných zánětech může dojít ke zbytnění (hypertrofii) nosní mandle a může se stát zdrojem opakované infekce, nebo být mechanickou překážkou v dýchání nosem.

Postihuje její zbytnění určitou skupinu dětí nebo na věku nezáleží?

Nosní mandli má dítě již při narození, postupně se zvětšuje. Typické zvětšení nosní mandle pozorujeme hlavně u dětí kolem 3. až 5. roku života, po 10. roce života dochází k postupné atrofii, v dospělosti její nález je vzácný.

Jak se zvětšená mandle projevuje?

Pro děti se zvětšenou nosní mandlí je typická nemožnost

dýchat nosem, dýchají tedy ústy, což dokazuje typický tzv. tupý výraz tváře – facies adenoidea – otevřené ústa, huhňavá řeč. Vlivem

špatného povrchního dýchání může dojít i k deformitě hrudníku. Mezi další příznaky patří noční chrápání někdy až apnoické pauzy, časté rýmy, častá nemocnost charakteru opakujících se respiračních infekcí horních a dolních cest dýchacích, středoušní záněty, porucha sluchu, může být patrná huhňavost, spojená s poruchou řeči, únavou, nepozorností. Některé děti trpí nočním pomočováním. Často jsou děti odesílané z ordinace stoma-

tologů pro špatný růst zubů nebo špatný skus.

Kdy je nutné s dítětem navštívit lékaře?

Určitě tehdy, když dítě trpí opakovaně na některé z výše uvedených příznaků.

Jaká je následná léčba a je vždy nutné takovou mandli odstranit?

Děti s určitými příznaky je vždy nutné vyšetřit ORL specialistou, a to provést celkové ORL vyšetření, hlavně tzv. epifaryngoskopii, což je endoskopické

vyšetření nosní mandle, abychom vyloučili další možné příčiny obtíží. Součástí vyšetření by mělo být i alergologické případně imunologické vyšetření a zkusit zahájení příslušné léčby. Při negativním alergologickém a imunologickém nálezu a při pozitivním objektivním ORL nálezu výše zmíněných projevů, je na místě mandli chirurgicky odstranit.

Pokud se mandle odstraňuje chirurgicky, co to obnáší pro

děti a jejich rodiče?

Chirurgické odstranění nosní mandle se řadí k tzv. jednodenní chirurgii. Na našem oddělení jeden den pacienty i s rodiči přijmeme, druhý den ráno je proveden zákrok a v odpoledních hodinách při bezproblémovém pooperačním průběhu pacienta propouštíme domů. Výkon se provádí v krátkodobé celkové anestezii, za endoskopické kontroly. Pooperačně dětičky přibližně tři hodiny nepřijímají žádné tekutiny ani stravu, průběžně jsou kontrolovány, abychom vyloučili časné pooperační komplikace, nejčastějších krvácení. Po propuštění by měly být pacienti určité v klidu, nepít horké tekutiny, přijímat spíše nedráždivou stravu a být aspoň týden mimo dětský kolektiv.

Lze onemocnění předejít?

Každé dítě mělo přijímat dostatek vitamínů, zejména vitamínu C, otužovat se, mělo by mít dost pohybu na zdravém vzduchu a oblékat se přiměřeně počasí. Pokud je to možné, v období epidemí omezit na minimum pobyt ve společných prostorách. Jinak včas absolvovat vyšetření ORL specialistou.